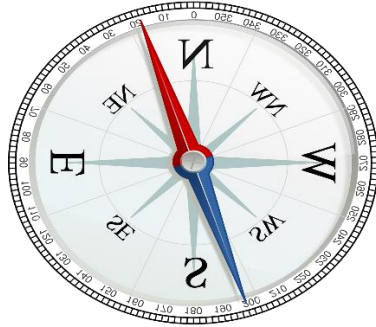


Πρόγραμμα Τοπικής Ιστορίας



Τίτλος Προγράμματος

Τα παιδιά διεκδικούν την ιστορική και πολιτισμική τους κληρονομιά

Επίπεδο/ Βαθμίδα

Γυμνάσιο

Γνωστικό αντικείμενο

Ιστορία

Τάξη

Α', Β', Γ' Γυμνασίου (αναλόγως)

Πρόγραμμα Σπουδών

Α.Π.Σ. ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (Φ.Ε.Κ. 217/19-1-2023, Υ.Α. 4341/Δ2, ΣΕΛ. 2569)

Η σύνδεση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης με το προαναφερθέν πρόγραμμα σπουδών επιτυγχάνεται: α) με τη βιωματική προσέγγιση της υλικής ιστορικής - πολιτισμικής κληρονομιάς μέσα από δραστηριότητες εντός και εκτός τάξης (π.χ. παρατήρηση, περιγραφή και σχεδιαστική ή φωτογραφική αναπαραγωγή έργων τέχνης, μνημείων, αντικειμένων κ.λπ.), οι οποίες εξυπηρετούν την ενεργοποίηση του συναισθήματος των μαθητών/-τριών, β) με τη συστηματική εισαγωγή των μαθητών/-τριών στη μεθοδολογία της προσέγγισης ποικίλων ιστορικών πηγών (εικόνας, φωτογραφίας, αντικειμένου, μνημείου, παραθέματος, πρωτογενών και δευτερογενών), γ) με τη σύνδεση του μαθήματος της Ιστορίας με την Τοπική Ιστορία. Ακολουθείται η προτροπή περί ενεργητικών διδακτικών τεχνικών και βιωματικών δράσεων με στόχο την καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης και κριτικής ιστορικής σκέψης. Προωθείται η ενεργός εμπλοκή της σχολικής κοινότητας και ευρύτερων κοινωνικών ομάδων σε δράσεις που προετοιμάζουν και διαμορφώνουν δημιουργικούς, ενεργούς και κριτικά σκεπτόμενους πολίτες και η δημιουργία ενός σχολικού περιβάλλοντος που προάγει τη συνεργασία και την αλληλεγγύη.

17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

SDG 11 Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

Θεματική Ενότητα

Φροντίζω το περιβάλλον-Παγκόσμια και Τοπική πολιτισμική κληρονομιά

Σύντομη περιγραφή του Προγράμματος

Οι μαθητές/τριες εντοπίζουν έναν χώρο ή μνημείο της τοπικής ιστορικής ή πολιτισμικής κληρονομιάς, ερευνούν, μελετούν, παρουσιάζουν την ιστορία του και αναλαμβάνουν εθελοντική δράση σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές για τη συντήρηση, την προστασία και την ανάδειξή του.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να κατανοήσουν έννοιες, όπως μνημείο, ιστορική-πολιτιστική κληρονομιά κ.ά
- να προσεγγίσουν βιωματικά την υλική ιστορική-πολιτισμική κληρονομιά μέσα από δραστηριότητες εντός και εκτός τάξης (π.χ. παρατήρηση, περιγραφή και σχεδιαστική ή φωτογραφική αναπαραγωγή έργων τέχνης, μνημείων, αντικειμένων κ.λπ.)
- να εξασκηθούν συστηματικά στη μεθοδολογία της προσέγγισης ποικίλων ιστορικών πηγών (εικόνας, φωτογραφίας, αντικειμένου, μνημείου, παραθέματος, πρωτογενών και δευτερογενών)
- να κατανοήσουν τη σύνδεση του ιστορικού παρελθόντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της ιδιαίτερης πατρίδας τους με την εθνική, την ευρωπαϊκή ή και την παγκόσμια ιστορία
- να ευαισθητοποιηθούν και να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα προστασίας και συντήρησης των ιστορικών μνημείων
- να εμπλακούν ενεργά σε δράσεις που προετοιμάζουν και διαμορφώνουν δημιουργικούς, ενεργούς και κριτικά σκεπτόμενους πολίτες και να δημιουργηθεί ένα σχολικό περιβάλλον που να προάγει τη συνεργασία και την αλληλεγγύη
- να καλλιεργήσουν δεξιότητες όπως η αντίληψη του ιστορικού χρόνου, του χώρου, της αιτιότητας, της συνέχειας, της αλλαγής και της ιστορικότητας του παρελθόντος, καθώς και η παρατήρηση, ανάλυση, σύνθεση και εξαγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων με την κατάλληλη χρήση ιστορικών εννοιών.

Πεδίο Υλοποίησης

- χώροι του σχολείου,
- προορισμοί γύρω από το σχολείο (σε απόσταση περπατήματος),
- προορισμοί σε απόσταση από το σχολείο (απαιτείται η μετάβαση με συγκοινωνιακό μέσο),
- ο ψηφιακός χώρος του διαδικτύου

Φάσεις Υλοποίησης (σύνολο 10 ώρες)

Διερεύνηση (μισή διδακτική ώρα)

Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές/τριες εντοπίζουν ένα ή περισσότερα μνημεία ή χώρους της τοπικής ιστορικής ή πολιτισμικής κληρονομιάς. Επιλέγουν με ποιο θα ασχοληθούν με κριτήριο την κατάστασή του (αν είναι παραμελημένο, αναξιοποίητο κ.ά.), καθώς στη συνέχεια θα αναλάβουν δράση για τη συντήρηση και την ανάδειξή του. Εισάγονται συνοπτικά από τους εκπαιδευτικούς στις έννοιες μνημείο, ιστορική-πολιτιστική κληρονομιά.

Σε υπό εξέλιξη (2024-2025) σχέδιο δράσης των ΓΕΛ & Γυμνασίου Γαλαξειδίου με θέμα το ερειπωμένο Καποδιστριακό σχολείο, η ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών σχετικά με την ιστορική τους κληρονομιά και το έργο του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας ξεκίνησε με κυνήγι κρυμμένου θησαυρού με αντικείμενο τα τοπόσημα του Γαλαξειδίου (γρίφους σε μορφή QR κώδικα παρμένους από το λογοτεχνικό έργο της Εύας Βλάμη "Γαλαξειδί") και κρυμμένο θησαυρό το ερειπωμένο Καποδιστριακό σχολείο. Συγκρίνοντας οι μαθητές/τριες των δύο σχολείων την κατάσταση του σχολείου με τα υπόλοιπα μνημεία-τοπόσημα, ανέλαβαν δράσεις διεκδίκησης της συντήρησης και ανάδειξης της ιστορικής – πολιτισμικής τους κληρονομιάς.

Προετοιμασία/Σχεδιασμός (μιάμιση διδακτική ώρα)

Στο στάδιο αυτό οι μαθητές/τριες σε συνεργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς αποφασίζουν πώς, πού και με ποια μέσα θα ερευνήσουν, θα μελετήσουν και θα παρουσιάσουν την ιστορία του μνημείου/χώρου. Μπορούν, επί παραδείγματι, να προσδιορίσουν ποια άτομα ή ομάδες θα ασχοληθούν με την παρατήρηση, την περιγραφή και τη σχεδιαστική ή φωτογραφική αναπαραγωγή του μνημείου/χώρου, ποιοι θα ασχοληθούν με την ιστορική έρευνα σε αρχεία (π.χ. Γενικά Αρχεία του Κράτους), τοπικές Βιβλιοθήκες και στην τοπική ή γενικότερη βιβλιογραφία, έντυπη ή διαδικτυακή, και ποιοι θα ετοιμάσουν το υλικό της διάχυσης των δράσεων.

Ακολούθως, θα πρέπει να έρθουν σε επαφή με τις αρχές του τόπου (αυτοδιοικητικές, εκπαιδευτικές) ώστε να συζητήσουν και να αποφασίσουν ποιοι είδους εθελοντική δράση θα μπορούσαν να αναλάβουν για την προστασία και την ανάδειξή του. Τέλος, συζητούν και αποφασίζουν σχετικά με τη διάχυση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους (τον τρόπο, τον χώρο και τον χρόνο).

Υλοποίηση (6 διδακτικές ώρες)

- Οι μαθητές/τριες μεταβαίνουν στον χώρο του μνημείου/χώρου και καταγράφουν-περιγράφουν την κατάσταση που επικρατεί. Αποτυπώνουν σχεδιαστικά ή φωτογραφικά το μνημείο/τον χώρο και δημιουργούν φάκελο με τα αρχεία τους.
- Οι μαθητές/τριες ερευνούν στα τοπικά αρχεία – βιβλιοθήκες – διαδίκτυο – ντόπιους πληροφορητές και καταγράφουν όλες τις πληροφορίες που βρίσκουν σχετικά με την αρχική κατάσταση του μνημείου/χώρου, τις διάφορες χρήσεις του στο πέρασμα του χρόνου αλλά και τους λόγους που επήλθε η όποια φθορά ή/και εγκατάλειψή του.
- Οι μαθητές/τριες μελετούν τη σχετική ύλη των σχολικών τους εγχειριδίων Ιστορίας (αναλόγως της εποχής του μνημείου/χώρου) και εντοπίζουν τις πληροφορίες που τους είναι χρήσιμες για την παραγωγή του υλικού τους. Ενδεχομένως, εντοπίζουν παρόμοιες περιπτώσεις σε άλλες περιοχές, είτε της Ελλάδας, είτε του κόσμου, και προβαίνουν σε συγκρίσεις.
- Έρχονται σε επαφή με τις τοπικές αρχές (αυτοδιοικητικές, εκπαιδευτικές) και συζητούν τρόπους και μέσα συντήρησης και ανάδειξης του επιλεγμένου μνημείου/χώρου. Φυσικά, αυτό το στάδιο μπορεί να τοποθετηθεί και στο τέλος της υλοποίησης.
- Αν τα παιδιά με τις δυνάμεις και τα μέσα που διαθέτουν μπορούν να υλοποιήσουν οποιαδήποτε δράση, προβαίνουν στις συγκεκριμένες ενέργειες. Διαφορετικά η δραστηριοποίησή τους θα περιοριστεί στη διεκδίκηση της συντήρησης και ανάδειξης.

- Δημιουργούν πολυτροπικό υλικό βασισμένο στα πορίσματα των ερευνών τους (επιτόπια, βιβλιογραφική, διαδικτυακή, συνεντεύξεις ηλικιωμένων κ.ά.) όπως φυλλάδια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, παρουσιάσεις σε μορφή αρχείων .ppt ή video ή ψηφιακής αφίσας, ενδεχομένως δραματοποίηση κάποιου κειμένου (λογοτεχνικού ή δικής τους έμπνευσης), αγώνα αντιλογίας κ.λ.π.
- Αποφασίζουν τον τρόπο, τον χώρο και τον χρόνο διάχυσης των αποτελεσμάτων και διοργανώνουν τη σχετική εκδήλωση.
- Τέλος, αναρτούν το υλικό της διάχυσης στον σχολικό ιστότοπο και το κοινοποιούν με δελτία τύπου στα τοπικά μέσα ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης.

Επικοινωνία-Διάχυση (μία διδακτική ώρα)

- Δημιουργία υλικού όπως φυλλάδια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, παρουσιάσεις σε μορφή αρχείων .ppt ή video ή ψηφιακής αφίσας κ.ά.
- Ανάρτηση του υλικού της διάχυσης στον σχολικό ιστότοπο και κοινοποίησή του με δελτία τύπου στα τοπικά μέσα ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης
- Διοργάνωση σχετικής εκδήλωσης

Αναστοχασμός (μία διδακτική ώρα)

Εξάγονται συμπεράσματα ως προς το Πρόγραμμα, αναλύονται συναισθήματα, καταγράφονται γνώσεις και εμπειρίες που αποκτήθηκαν.

Περιγράφονται ερωτήσεις/δραστηριότητες/εργαλεία/διαδικασίες που θα αξιοποιηθούν με στόχο οι μαθητές/-τριες ως ομάδα στην τάξη να κωδικοποιήσουν αναστοχαζόμενοι/-νες αυτά που έμαθαν, όσα ένωσαν, τα συμπεράσματα που αποκόμισαν κ.ο.κ

Υπεύθυνη Δημιουργίας Σχεδίου Δράσης

Δρ. Γεωργία Παντίδου, Σ.Ε. ΠΕ02 Δ.Δ.Ε. Φωκίδος και Ομάδων Σχολείων ΔΔΕ Βοιωτίας, Επόπτρια Ποιότητας Εκπ/σης Δ.Δ.Ε. Ν. Φωκίδος